

DEVTMESEČNO GOSPODARJENJE V NAŠI OBČINI

ŠEST IZGUBAŠEV

Finančni rezultati gospodarjenja v devetih mesecih tega leta niso najugodnejši — tudi kot posledica dostikrat neustrezne politike cen, izvoza pod lastno ceno, omejenega uvoza surovin in nelikvidnosti gospodarstva.

Celotni prihodek se je v prvih devetih mesecih — v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta —

povečal za 31 %, dohodek pa za 27 %. Ti navidez zelo ugodni finančni rezultati poslovanja pa se

pokažejo dokaj slabši, če upoštevamo izredno visok porast cen v letošnjem letu. Cene v trgovini na drobno so porastle za 24 %, v živilski industriji za 13 %, v industriji gradbenega materiala za 19 %, v elektroindustriji za 8 %, v kovinski industriji za 15 % itd.

Delitvena razmerja v bruto dohodku so ostala na lanskolenti ravni, vendar to še vedno pomeni premajhna sredstva za reprodukcijo. Povečala so se namreč za 27 % (toliko kot bruto dohodek), nominalno pa znašajo 1.390 milijonov din. Če od sredstev za reprodukcijo odštejemo sredstva rezerv in anuitete za dolgoročne kredite, ostane v celotnem gospodarstvu občine samo že 863 milijonov din prostih sredstev za investicije. Če bi upoštevali še sredstva, ki jih gospodarstvo združuje za razne infrastrukturne investicije (železnica, ceste, luke itd.), je prostih sredstev približno toliko, kot znaša obvezna amortizacija, ki pa seveda zadošča komaj za enostavno reprodukcijo.

V bruto dohodku se delež sredstev za osebne dohodke ni bistveno povečal. Nominalno so sredstva za osebne dohodke in skupno porabo v TOZD porasla za 28 %, tj. za indeksno točko več kot bruto dohodek. To pomeni, da se naše gospodarstvo v celoti ni držalo določil resolucije, ki zahteva, da osebna poraba raste 10 % počasneje kot bruto dohodek. V občini je kar enainštirideset organizacij združenega dela, ki glede na določila resolucije presegajo osebne dohodke.

Poprečno izplačani neto osebni dohodki na zaposlenega znašajo 7.202 din in so se v devetih mesecih povečali za 25 %, kar ob povečanju življenjskih stroškov za 24 % pomeni tudi realno zvišanje življenjskega standarda.

V devetih mesecih izkazuje izgubo šest organizacij združenega dela: Toplarna, HP Kolinska — TOZD Kemin, Žito — TOZD Tehnični obrati, Žito — TOZD Pekatete, GIP Obnova — TOZD Montažna gradnja ter KTM — Protektor, TOZD Projektiranje. V skupnem znesku so izgube za 77 % večje kot lansko leto in za 24 % večje kot ob polletju tega leta.

Toplarna ima izgubo, ker je realizirala samo 95 % prihodkov iz naslova udeležbe v skupnem prihodku ter zaradi neurejenih tarif za toplotno energijo. Do konca leta predvideva Toplarna pozitiven finančni rezultat. Izgubo v Keminu in TOZD Pekatete in Tehnični obrati rešujejo v okviru delovnih organizacij HP Kolinska in Žito. V ŽXITU — TOZD Pekatete predvidevajo preusmeritev proizvodnje od testenin na proizvode globoko zamrznjenega testa in podobnih izdelkov. Kemin bo po sanaciji ohranil samo linijo klejev, kožno linijo pa bo opustil.

Zaradi večletnih slabih finančnih rezultatov v delovni organizaciji KTM — Protektor je občinska skupščina omenovala delovno skupino za proučitev razvojnega programa delovne organizacije.

HELENA GAŠPERŠIČ

Med posnetkoma je minilo le dobrih petindvajset let

GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE DELUJE

PETINDVAJSET LET

Ljubljana je že leta 1979 dobila »posebne pravice in privilegije« glede zaščite trgovcev — razstavljalcev in kupcev. Leta 1921 je bila osnovana družba Ljubljanski velesejem, leta 1954 pa Gospodarsko razstavišče (GR) kot organizator specializiranih sejmov in razstav, ki je leta 1975 prevzelo še sejmšči v Gornji Radgoni. GR sicer prostorsko ni velik sejem, a njegovi delavci s ponosom navajajo besede tovariša Tita, ki je ob neki priliki dejal: »Všeci mi je, da je na majhnem prostoru veliko prikazanega.«

Ob njihovem jubileju tudi naše čestitke!

Foto: STAUT

INDUSTRIJSKA CONA SE POLNI

Gradis se bo razširil

GIP Gradis, TOZD Kovinski obrati je v naši občini pridobil 7 hektarjev zemljišča, in sicer v industrijski coni MP 3-8. Na tem zemljišču bo začel junija 1980 graditi tovarno za proizvodnjo gradbene opreme in strojev. Predračunska vrednost investicije znaša 355 milijonov dinarjev.

Tudi IMP bo gradil

IMP TOZD Klima bo v zazidalnem otoku MS 3 pridobila okrog 4,8 hektarja zemljišča. Tam bodo gradili tovarno za proizvodnjo klimatskih in prezračevalnih naprav.

HELENA GAŠPERŠIČ

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Papirničarji so na zborih delavcev živahno razpravljali o tem, kako so delali in gospodarili in kaj in kako naprej. Kljub temu, da niso v zadnjih treh mesecih prav nič slabše delali, so dosegli slabši dohodek in je akumulativnost nekoliko padla. Vzroke za to je treba iskati predvsem v tem, da so se vse surovine znatno podražile, prav te pa predstavljajo kar sedemdeset odstotkov stroškov. Sicer pa se vsi TOZD poslovali pozitivno.

V oddelku tiska na papir so Saturnužani v celoti pripravili oziroma natisnili svoj »novi« Glas Saturnusa. Tako se jim je odprla možnost za kvalit-

nejše izdajanje, rok izdelave bo krajši, s tem pa bo seveda omogočeno tudi pogostejše izhajanje in ažurnejše vključevanje obveščanja v delo kolektiva.

Stanovanj trenutno ni, vendar bodo kmalu. Da, celo dovolj jih bo. Tako vsaj obljublja pri Staninvestu — TOZD za načrtovanje in organizacijo novogradenj Ljubljana. Najsrečneje pričakovalec bodo lahko že kmalu osrečili z rezervacijami, in sicer na treh lokacijah — Fužine, Nove Jarše in Stožice. Vsi zaintereseni za nakup stanovanj imajo še čas, da se postavijo v dolgo vrsto čakajo-

kih, saj bo do leta 1982 dograjenih 5148 stanovanj.

»Soseska« podjetje za urejanje zemljišč, Vojkova 63, Ljubljana — želi vsem poslovnim sodelavcem in občanom uspešno novo leto.

NAŠI DELOVNI LJUDJE IN OBČANI O SEBI IN O SVOJEM DELU

Mojster za srečo

Ob novem letu želimo svojim domačim, prijateljem, znancom in sodelavcem tudi veliko sreče. Ko izbiramo med različnimi voščilnicami, se morda odločimo za razglednico, na kateri je dimnikar. Ste se že kdaj vprašali, odkod misel, da nam »črni mož« prinaša srečo, saj že od nekdaj velja, da se je treba prijeti za gumb, kadar ga zagledamo na cesti. To pa se nam dandanes ne zgodi več pogostokrat, kajti dimnikarjev je vse manj. Le malo mladih se še odloča za ta poklic, pa še izmed teh se nekateri kasneje premislijo in si raje poiščejo drugo delo. Zato ni prav nič čudno, da imajo danes dimnikarji toliko dela. Naš pogovor z dimnikarskim mojstrom Rafaelom Vončino je bil zato kratek in kar se da hiter.

Kar samo se mi je takoj na začetku ponudilo vprašanje, če meni, da tisto o dimnikarju, sreči in gumbu še drži. Naš dimnikar je o tem povedal tole:

— Morda nekateri mlajši še mislijo tako, gotovo pa tega ne verjamejo več starejši. Ti so v svojem življenju srečali že veliko dimnikarjev, pa so nekateri med njimi kljub temu zelo nesrečni.

Vendar pa so ljudje včasih res verjeli, da dimnikar prinaša srečo. Od kod to misljenje?

— Najbrž je to še iz tistih časov, ko so bile hiše v glavnem lesene in je bilo zato veliko požarov. Kadar pa je prišel dimnikar, so se ljudje počutili varne. Danes je to seveda drugače. Za to skrbijo gasilci, mi pa opravljamo le svoje delo.

Ko pa sem mojstra Vončino povprašala, kaj vse sodi k njegovemu delu, je zamahnil z roko, kot da se o tem ne bi rad pogovarjal. Potem pa je vseeno dejal:

— Novinarji večkrat spra-

šujete dimnikarje o njihovem delu, pa se vam nikoli ne posreči zapisati tistega, kar je bistveno za naš poklic. Dimnikar je namreč odvisen predvsem od samega sebe. Moje delo je popolnoma samostojno. Na mesec moram omesti določeno število dimnikov. In prav tu so težave. Nekatero stranko nas sploh ne spustijo v

Rafael Vončina

stanovanje, češ da dimnikar še ni potreben čiščenja, pri tem pa mislijo, da se bodo tako izognile plačilu. Vendar pa morajo, če so na seznamu, račun vseeno poravnati. Vsak neplačan obisk moram pri podjetju natančno pojasniti.

Koliko pa je treba odšteti za enkratno ometanje dimnika?

— Če pridem k hiši dvakrat letno, stane enkratno ometanje dimnika 165 dinarjev.

Zakaj mislite, da mladi ne ostajajo v tem poklicu? Je vzrok premajhno plačilo za opravljeno delo ali delo samo?

— Ne bi rekel, da smo premalo plačani, le ljudje na nas ne gledajo prav. Odklanjajo obisk, kadar mislijo, da nas ne potrebujejo, spet drugič pa prosijo, naj jim ometamo dimnik, še preden pridejo na vrsto. Ker pač rad ustrezem, imam nekatere dneve veliko dela in zgodi se, da na kaj pozabim. Pa so težave spet tu.

In že je dimnikarski mojster Rafael Vončina hitro pozdravil, sedel na kolo in se odpeljal po vsakodnevnih opravilih. Kadar boste srečali na Kodeljevem, Fužinah, y Hrušici ali na Gmajni »črnega moža« na kolesu ali mopedu, bo to najbrž mojster Vončina ali pa njegov pomočnik. Nič zato, če ne verjamete, da dimnikar prinaša srečo. Vseeno se dotaknite gumba na obleki in zaželite, da bi bilo novo 1980. leto za vse srečno.

Besedilo in slika: DARJA JUVAN

Tri leta zakona o združenem delu

Mnogo smo že postorili, a čaka nas nadaljnje delo za dosledno uveljavljanje načela, da je delavec gospodar rezultatov svojega dela

Tri leta vsekakor ni poseben jubilej, ko pa gre za zakon o združenem delu, je vendarle dovolj dolgo obdobje za njegovo uveljavljanje in izvajanje. To še posebno zato, ker smo nekatera določila morali urediti že po enem letu, vse normative ureditve pa uskladiti po dveh letih od sprejema.

Leto dni torej v celoti izvajamo zakon o združenem delu. Če pa upoštevamo tudi predhodne ustavne spremembe ter razprave o osnutku in predlogu zakona, to pomeni, da že dalj časa izvajamo samoupravne spremembe v duhu zakona o združenem delu.

Objektivno lahko ugotovimo, da smo v tem času naredili izredno velike spremembe in premike. Delavec čedalje bolj postaja gospodar rezultatov svojega dela. Samoupravna zakonodaja, napisana na osnovi zakona o združenem delu, je bistveno drugačna od prejšnje in omogoča boljše uveljavljanje delavca. Samoupravna organiziranost je popolnejša in omogoča uveljavljanje novih družbenogospodarskih odnosov. Dohodek je prevladujoča kategorija in se postopno uveljavlja kot del delavčevega rezultata tudi prek meja OZD. Povežava gospodarstva je zato na osnovi dohodkovnih odnosov močnejša, uspešnejša, izvedene so nekatere pomembne integracije.

Postopno, a zanesljivo se uveljavlja samoupravno planiranje kot osnovni samoupravni instrument, s katerim delavci urejajo svoj sedanj in bodoči položaj. Delitev dohodka in osebnih dohodkov je usmerjena v nove odnose in načine. Družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje postajata prevladujoči način medsebojnega urejanja odnosov med delavci in instrumenti, ki vse bolj nadomeščata državne institucije.

Kljub pozitivnim rezultatom pa z doseženim ne moremo biti v celoti zadovoljni in misliti, da smo že vse naredili. Na vseh področjih se kažejo še velike potrebe pri dograjevanju sistema v skladu z zakonom o združenem

osvečanega delavca.

Najpomembnejše za izvajanje zakona o združenem delu pa je postopno privziganje vse odgovornejšega odnosa do političnih, samoupravnih in ekonomskih problemov, privziganje vse večje odgovornosti za izvajanje tistega, kar je že napisano v naših samoupravnih aktih in drugih dokumentih družbenopolitičnih organizacij in skupnosti. Samo tako bomo uspešno uresničevali tisto, za kar smo se dogovorili z zakonom o združenem delu.

ANDIJA VLAHOVIČ

Delovni jubilej Jožeta Progarja

V naši družbi je praznovanje delovnih jubilejev postalo že tradicionalno. Ta lepa navada se uspešno uveljavlja tudi v zasebnem drobnem gospodarstvu.

Tako je nedavno slovesno praznoval svoj delovni jubilej mizar Jože Progar, ki je že deset let zaposlen pri zasebnem obrtniku Jožetu Hrovatu v Litjske ceste 163. Na dan obletnice 24. novembra, so se vsi zaposleni iz obratovalnice in njihovi svojci zbrali v gostilni pri Micki. Jože Hrovat je jubilantu slovesno podelil priznanje za njegovo uspešno in strokovno delo, mu izročil dragoceno zapestno uro in 10.000 din. Hkrati se mu je toplo zahvalil za dolgoletno sodelovanje.

V pogovoru je Jože Progar med drugim omenil, da je bilo včasih tudi težko, posebej tedaj, ko so morali trdo delati, da so pravočasno opravili dela, vezana na roke. Mojster pa mu je všeč, ker strankam vedno izpolni obljube, ob podražitvah življenjskih stroškov pa sam od sebe primakne delavcem k zaslužku. Upa, da bo v takem prijetnem in tovariškem ozračju dočkal še kak delovni jubilej.

Na sliki: Jože Progar (na sliki levo) prejema priznanje

HP